

Statistik 2014

Statistik over afgørelser om svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation i de regionale samråd og i Abortankenævnet

Indhold

De regionale samråds afgørelser i 2014.....	2
Sundhedslovens betingelser for svangerskabsafbrydelse.....	2
Afgørelser om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge	3
Tilladelser og afslag på ansøgninger om svangerskabsafbrydelse, jf. § 94	3
Begrundelser for tilladelser	5
Afgørelser om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver	8
Fosterreduktion	9
Svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra væрге	10
Sterilisation.....	11
Abortankenævnets virksomhed i 2014.....	13
Ankesager	13
Ankesagerne vedrørende svangerskabsafbrydelse.....	13
Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser	14

De regionale samråds afgørelser i 2014

Sundhedslovens betingelser for svangerskabsafbrydelse

§ 92. En gravid kan uden tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og den gravide, efter at reglerne i § 100 er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 93. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en gravid uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for dennes liv eller for en alvorlig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægefagligt begrundet.

§ 94. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en gravid få tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis

- 1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af den gravides helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af dennes øvrige livsforhold,
- 2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i straffelovens § 210 eller §§ 216-224
- 3) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,
- 4) den gravide på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,
- 5) den gravide på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde eller
- 6) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af den gravide, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til den gravide, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til den gravides alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens boligmæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrunder ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte den gravide for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.

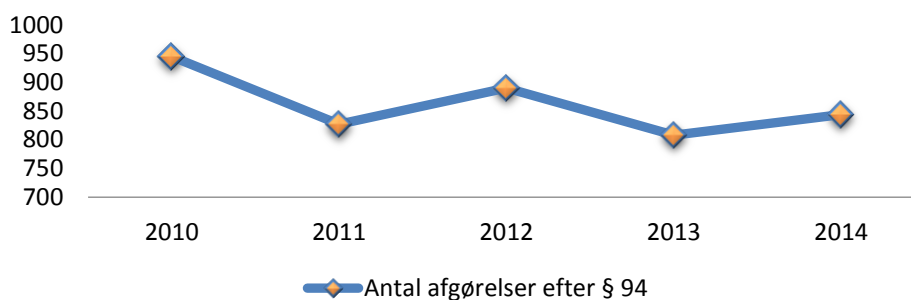
Stk. 3. Må fosteret antages at være levedygtigt, kan tilladelse til svangerskabsafbrydelse kun gives, såfremt de i stk. 1, nr. 3, nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

Afgørelser om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge

I 2014 traf de regionale samråd 844 afgørelser om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge, jf. § 94. Antallet af afgørelser steg med 7,6 % i forhold til 2013, hvor der blev truffet 808 afgørelser.

Nedenstående graf viser udviklingen i antallet af afgørelser i perioden 2010-2014:

a) Antal afgørelser, 2010-2014

Siden 2010 har der været en faldende tendens i antallet af afgørelser

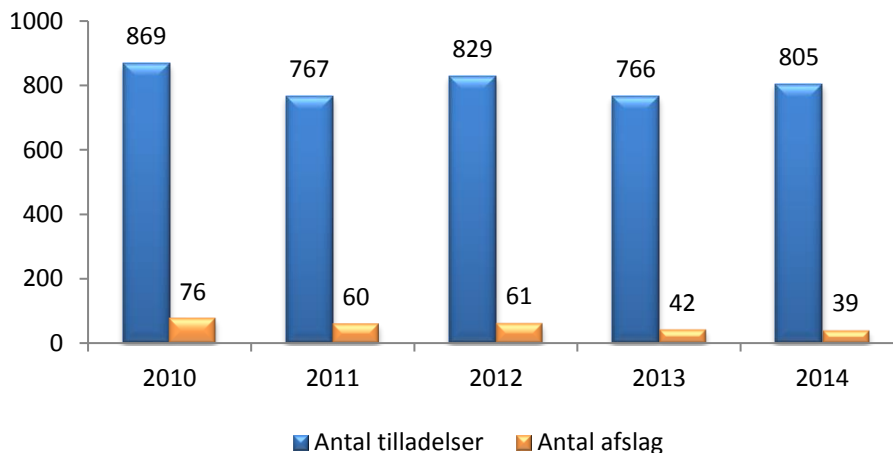
Tilladelser og afslag på ansøgninger om svangerskabsafbrydelse, jf. § 94

Samrådene gav 799 tilladelser og 45 afslag på ansøgninger om svangerskabsafbrydelse i 2014.

Hertil kommer 6 afgørelser, hvor Abortankenævnet ændrede et afslag fra samrådene til en tilladelse. Det samlede antal tilladelser til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge i 2014 var således 805.

Fordelt på henholdsvis tilladelser og afslag ser udviklingen således ud:

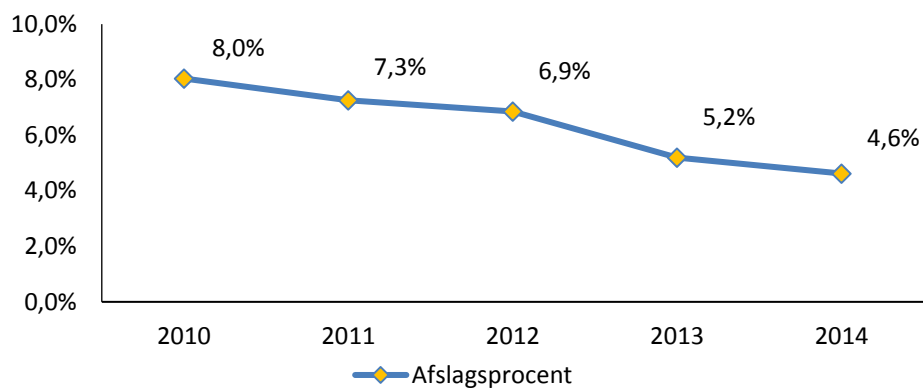
b) Tilladelser og afslag i henhold til § 94, stk. 1, nr. 1-6, 2010-2014

I 2014 var afslagsprocenten hos samrådene i forhold til det samlede antal afgørelser på 4,6 %

Den følgende graf viser udviklingen:

c) Afslag i procent af det samlede antal afgørelser i henhold til § 94, 2010-2014

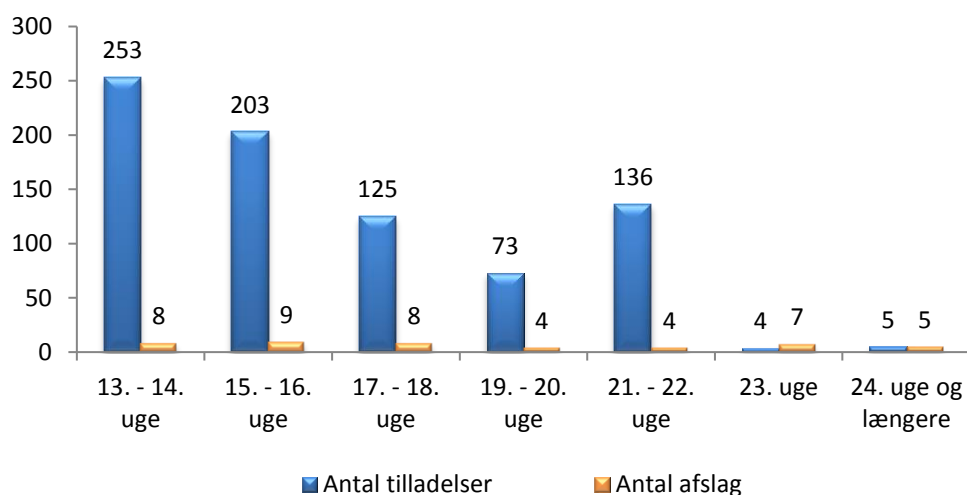

Grafen viser, at den faldende tendens i andelen af afgørelser, hvor der er givet afslag, fortsætter i 2014

Af de 799 tilladelser givet i samrådene i 2014 blev 581 givet inden udløbet af 18. uge, hvilket svarer til 72,7 %.

d) Tilladelser og afslag i 2014 fordelt på graviditetslængden, jf. § 94

Nedenstående graf viser tilladelser og afslag i 2014 efter graviditetslængden:

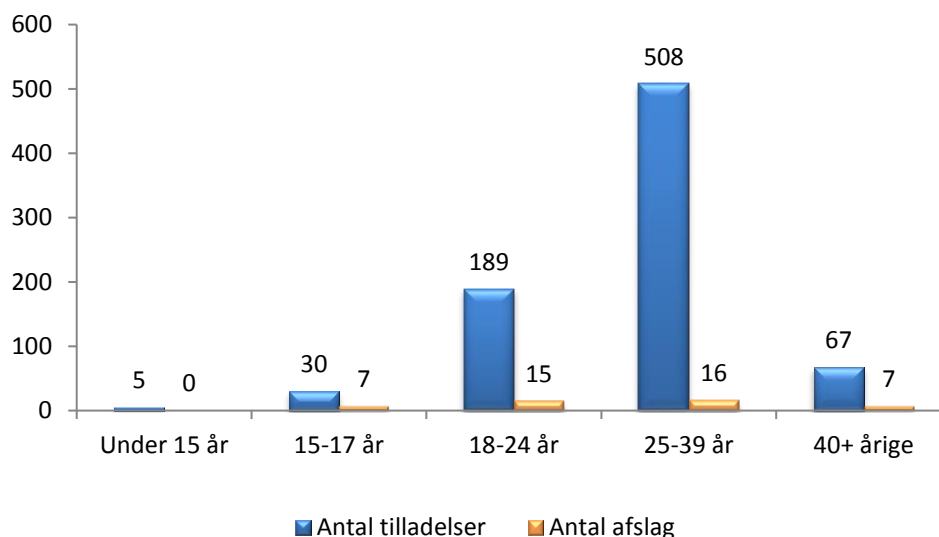

Den følgende tabel viser udviklingen i antallet af tilladelser, jf. § 94, fordelt på graviditetslængden:

e) Tilladelser fordelt efter graviditetslængde, 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
13. - 14. uge	333	291	296	280	253
15. - 16. uge	230	188	213	207	203
17. - 18. uge	74	88	90	98	125
19. - 20. uge	96	93	83	73	73
21. - 22. uge	126	94	126	92	136
23. uge og senere	10	13	15	11	9

f) Tilladelser og afslag i 2014, jf. § 94, fordelt efter den gravides alder

Begrundelser for tilladelser

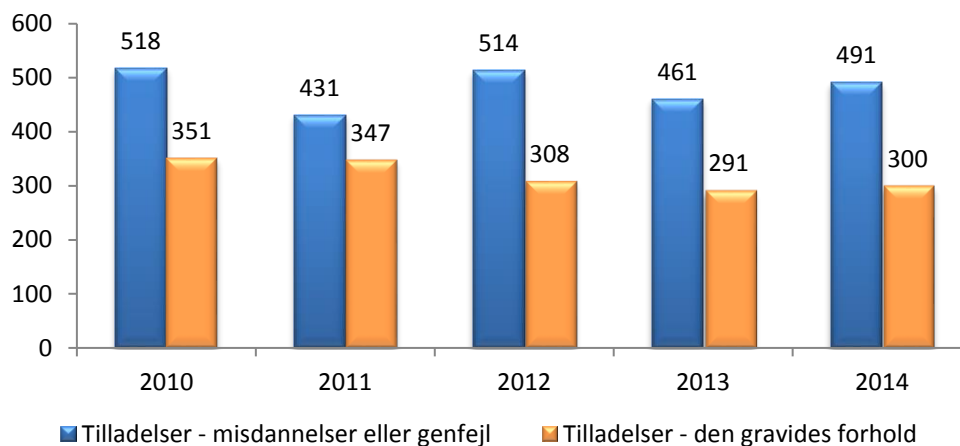
Af de i 844 afgørelser i 2014 var de 494 begrundet i *faren for, at barnet ville blive født med en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse*, jf. § 94, stk. 1 nr. 3 (misdannelser eller genfejl). Der blev med denne begrundelse givet 491 tilladelser, svarende til 61,5 % af samrådenes samlede antal tilladelser.

Af de 844 afgørelser var de 340 (36 %) begrundet i kvindens forhold, jf. § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6. Der blev givet 300 tilladelser med denne begrundelse, svarende til 37,5 % af samrådenes samlede antal tilladelser.

I 10 afgørelser indgik både begrundelse om misdannelser eller genfejl og kvindens forhold, hvor der blev givet 8 tilladelser.

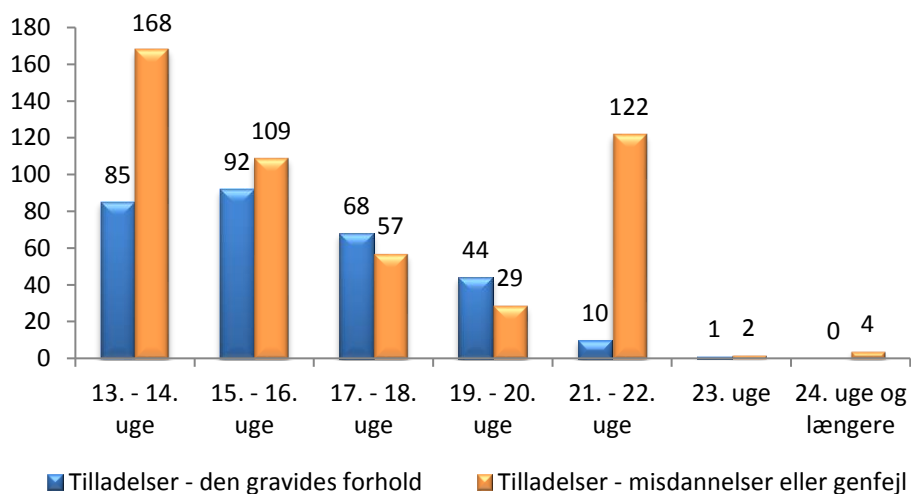
Udviklingen over en årrække ses af nedenstående søjlediagram:

g) Tilladelser efter § 94, stk. 1 nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og tilladelser efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6 (den gravides forhold), 2010-2014

8 tilladelser begrundet med både misdannelser/ genfejl og den gravides forhold fremgår ikke af søjlediagrammet.

h) Tilladelser i 2014, jf. § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og efter § 94, stk. 1, nr. 1-2, og 4-6 (den gravidesforhold), fordelt på graviditetslængde

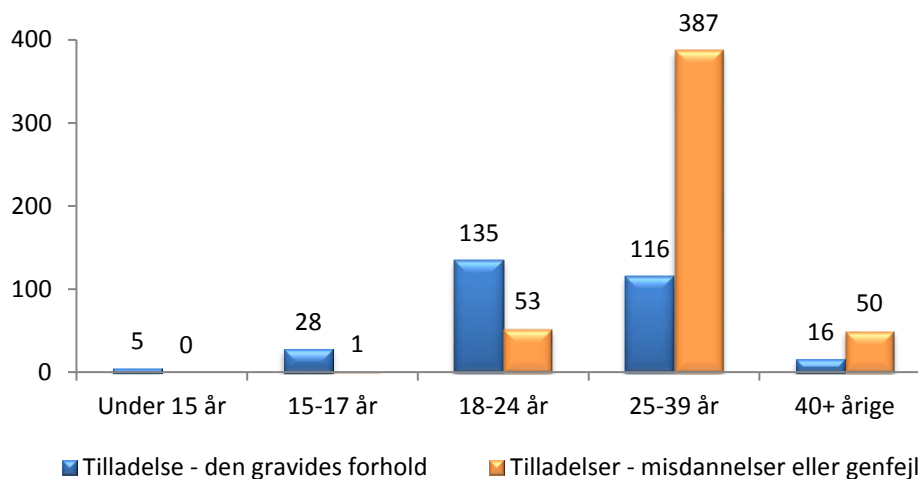

8 tilladelser begrundet med både misdannelser/genfejl og den gravides forhold fremgår ikke af søjlediagrammet.

De fleste tilladelser begrundet med misdannelser eller genfejl blev givet i ugerne efter den almindelige nakkefoldsscanning i 13. uge og efter misdannelsesscanningen i 18. - 19. uge.

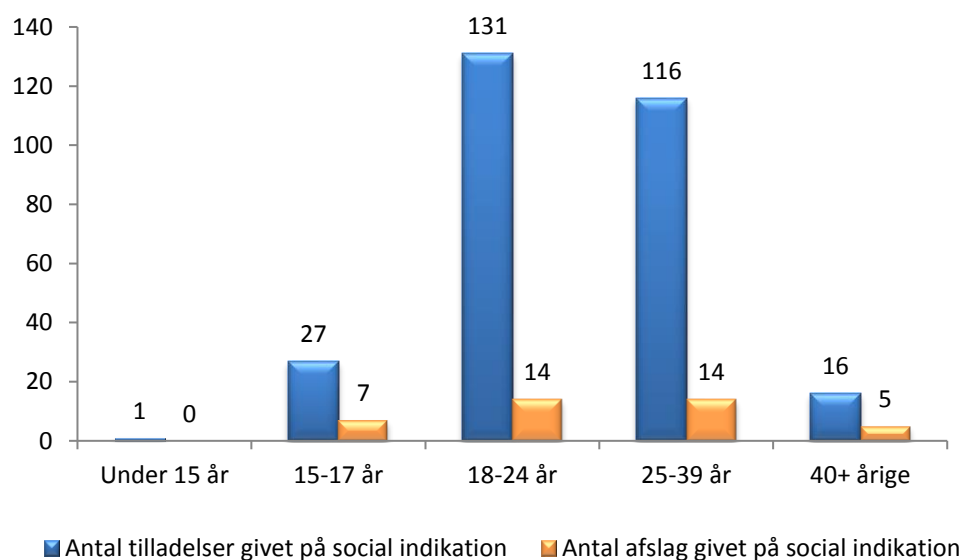
Antallet af tilladelser begrundet med den gravides forhold er jævnt faldende efter udløbet af 16. uge. Der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6, jo længere fremskreden graviditeten er.

i) Tilladelser efter § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6 (den gravides forhold), fordelt på den gravides alder

8 tilladelser begrundet med både misdannelser/ genfejl og den gravides forhold fremgår ikke af søjlediagrammet.

j) Antal tilladelser og afslag, hvor social indikation (§ 94, stk. 1, nr. 6) indgår i begrundelsen, fordelt på den gravides alder

Det samlede antal tilladelser på social indikation er 291.

Afgørelser om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver

For ansøgere, der ikke er fyldt 18 år, er udgangspunktet, at forældremyndighedens indehaver skal samtykke den unges anmodning om svangerskabsafbrydelse.

I særlige tilfælde kan unge under 18 år få tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældresamtykke.

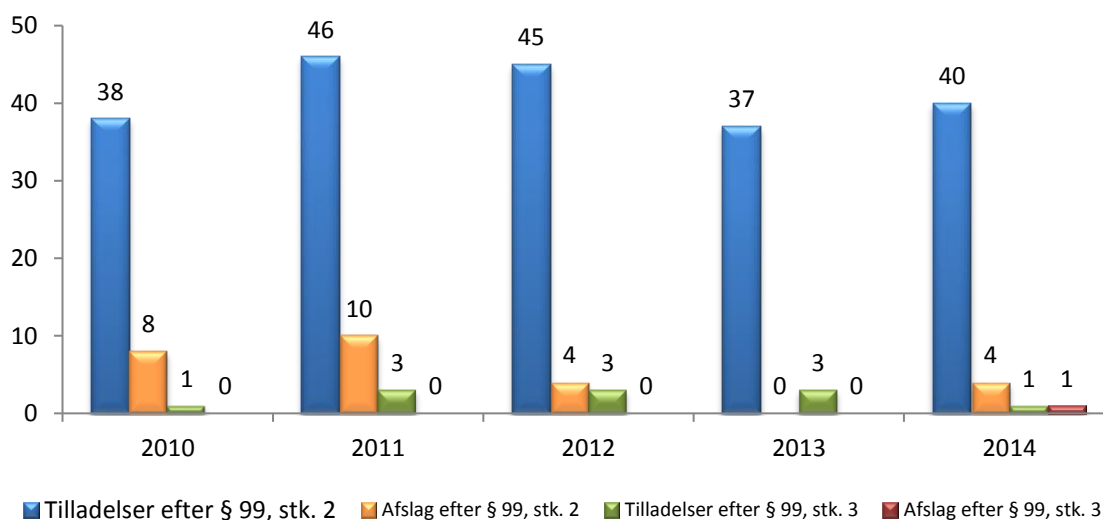
Sundhedslovens regler for, hvem der kan anmode om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion:

§ 98. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af den gravide selv.
Stk. 2. Er den gravide på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væрге. For beskikkelsen af denne væрге finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den gravide eller værgen.

§ 99. Er den gravide under 18 år, og har denne ikke indgået ægteskab, skal forældremyndighedens indehaver samtykke i anmodningen.
Stk. 2. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade, at samtykke efter stk. 1 ikke indhentes. Samrådets afgørelse kan af den gravide indbringes for ankenævnet.
Stk. 3. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, selv om samtykke efter stk. 1 nægtes. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den gravide eller forældremyndighedens indehaver.

I 2014 gav samrådene 40 tilladelser og 4 afslag på ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse, *uden at der blev indhentet samtykke fra forældremyndighedens indehaver*, jf. § 99, stk. 2. Der blev givet 1 tilladelse, *selv om forældremyndighedens indehaver nægtede at give samtykke til den gravide anmodning om svangerskabsafbrydelse*, jf. § 99, stk. 3.

k) Tilladelser og afslag efter § 99 stk. 2 og stk. 3, 2010-2014

Fosterreduktion

Sundhedslovens betingelser for fosterreduktion:

§ 95. En person, der er gravid med flere fostre, kan uden særlig tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og væsentligt formindsker en risiko for, at den gravide spontant vil abortere alle fostre, at et eller flere fostre som følge af for tidlig fødsel ikke vil være levedygtige eller vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at der vil opstå fare for den gravides liv, eller at den gravides legemlige eller sjælelige helbred vil blive væsentligt forringet.

Stk. 2. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en gravid i de i stk. 1 nævnte tilfælde få tilladelse til fosterreduktion, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 3. Uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde kan en gravid få tilladelse til at få reduceret antallet af fostre, hvis der er risiko for, at fosteret på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

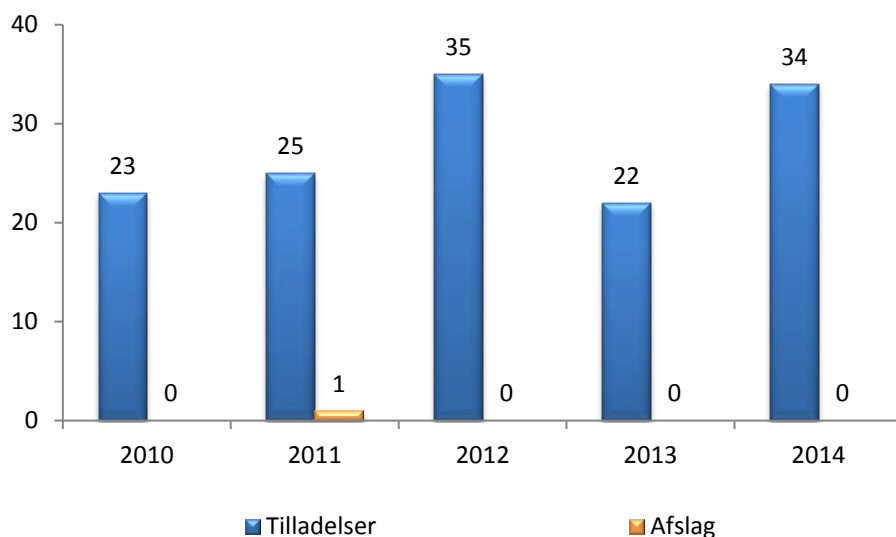
Stk. 4. Må fosteret i de i stk. 2 og 3 nævnte tilfælde antages at være levedygtigt, kan tilladelse til fosterreduktion kun gives, hvis de i stk. 3 nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

§ 96. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en gravid uden tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for dennes liv eller for en alvorlig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægefagligt begrundet.

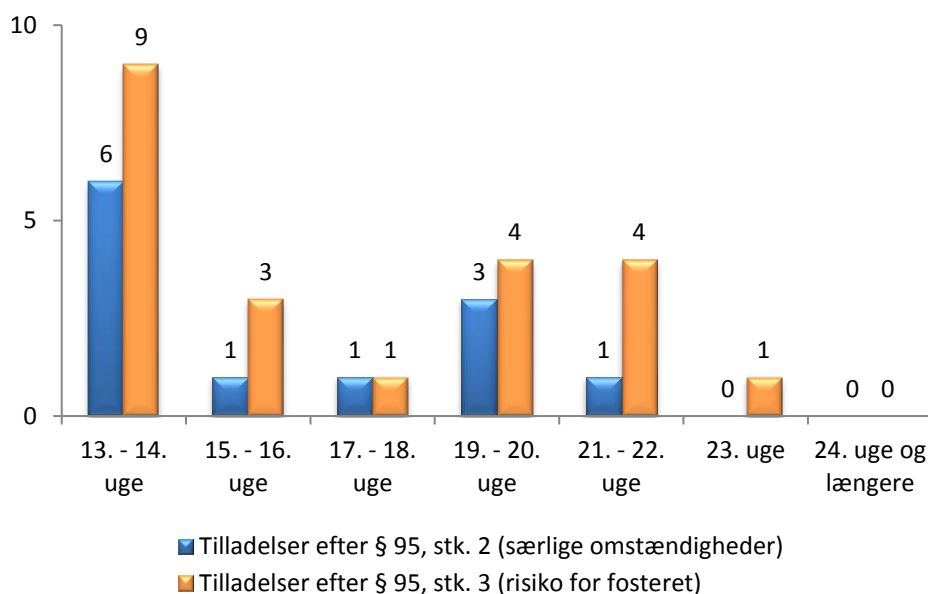
Samrådene har i 2014 truffet 34 afgørelser om fosterreduktion. Der blev givet 34 tilladelser.

Nedenstående søjlediagram viser antallet af afgørelser i perioden 2010-2014:

I) Tilladelser og afslag til fosterreduktion, jf. § 95, 2010-2014

m) Tilladelser til fosterreduktion fordelt på graviditetslængde

Afgørelserne fordeler sig med 22 begrundet i fare for, at et eller flere af fostrene ville få en legemlig eller sjælelig lidelse, jf. § 95, stk. 3, og 12 afgørelser vedrører formindskelse af risikoen for det eller de tilbageblevne fostre, jf. § 95, stk. 2.

Svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra væрге

Sundhedslovens betingelser for anmodning om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion efter anmodning fra en særligt væрге:

§ 98. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af den gravide selv.
Stk. 2. Er den gravide på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væрге. For beskikkelsen af denne væрге finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den gravide eller værgen.

Samrådene har i 2014 ikke modtaget nogen ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion fra en særlig beskikket væрге.

Sterilisation

Enhver, der er fyldt 18 år, kan uden tilladelse blive steriliseret. Før den 1. september 2014, hvor ændrede regler om sterilisation i sundhedslovens trådte i kraft, kunne enhver, der var fyldt 25 år, blive steriliseret uden tilladelse. Personer under 25 år skulle således have en tilladelse fra et samråd eller Abortankenævnet for at blive steriliseret.

For personer, der er under 18 år og personer, der ikke selv kan beslutte det, forudsætter sterilisation en tilladelse fra et samråd eller Abortankenævnet.

Alle afgørelser om sterilisation i 2014 er truffet før den 1. september 2014.

Sundhedslovens regler for, hvem der kan anmode om sterilisation:

§ 105. Enhver, der er fyldt 18 år, kan uden tilladelse blive steriliseret. Sterilisation af personer mellem 18 og 25 år må først foretages, 6 måneder efter at et tilbud om behandling er givet, jf. dog § 106. Den behandlende læge kan beslutte, at der kan ske sterilisation før fristens udløb, jf. 2. pkt., hvor særlige hensyn taler herfor.
Stk. 2. Dette gælder dog ikke personer, der er omfattet af bestemmelserne i § 110 og § 111.

...

§ 109. Anmodning om sterilisation skal fremsættes af den, på hvem indgrebet skal foretages, jf. dog § 110.

§ 110. Er den, som har fremsat anmodning om sterilisation efter § 109 på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund varigt eller for længere tid ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet efter anmodning fra en særligt beskikket værge tillade sterilisation, når omstændighederne taler derfor. For beskikkelsen af denne værge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den, på hvem indgrebet skal foretages, og af værgen.

§ 111. Er den, på hvem indgrebet skal foretages, en person under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er den pågældende sindssyg eller hæmmet psykisk udviklet, eller findes det i øvrigt på grund af ansøgerens sjælelige tilstand, herunder svag begavelse, betænkeligt, at denne på egen hånd anmoder om sterilisation, kan samrådet tillade sterilisation efter anmodning fra den pågældende og forældremyndighedens indehaver eller en særligt beskikket værge. For beskikkelsen af værgen finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af ansøgeren, forældremyndighedens indehaver og værgen.

Sundhedslovens betingelser for sterilisation:

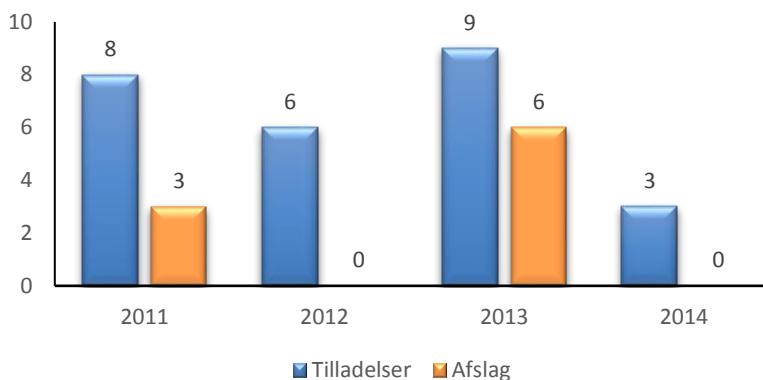
§ 106. En person med livmoder kan steriliseres, hvis det er nødvendigt at forebygge svangerskab for at afværge fare for personens liv eller for alvorlig og varig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægefagligt begrundet.
Stk. 2. Hvis betingelserne i stk. 1 er opfyldt, kan personens ægtefælle eller samlever i stedet få tilladelse til sterilisation, jf. dog § 107, stk. 3.

§ 107. Er betingelserne i § 105 eller § 106 ikke opfyldt, kan tilladelse til sterilisation gives, hvis

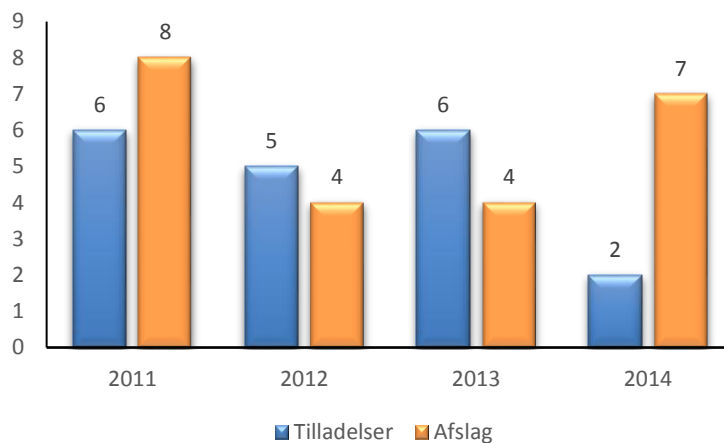
- 1) der på grund af arvelige anlæg hos ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever er en sådan fare for, at eventuelle børn vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at det må anses for ønskeligt at forebygge fødsler,
- 2) ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever på grund af sindssygdom eller anden sjælelig lidelse, svag begavelse, grovere karakterafvigelser eller alvorlig legemlig lidelse er uegnet til at drage omsorg for børn på forsvarlig måde,
- 3) der af særlige grunde er betydelig fare for, at ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever ikke kan gennemføre et fremtidigt svangerskab, eller at barnet ikke vil blive levedygtigt eller vil blive født med væsentlige beskadigelser eller
- 4) de forhold, hvorunder ansøgeren og dennes familie lever, gør det påkrævet at undgå barnefødsel. Ved afgørelsen tages hensyn til familiens helbredsmæssige, boligsmæssige og økonomiske forhold samt antallet af hjemmeværende børn og til, om det må forventes, at flere børn vil medføre en væsentlig belastning af forholdene gennem forringelse af ansøgerens helbredstilstand, betydelig forøgelse af dennes arbejdsbyrde eller på anden måde.

Stk. 2. Ved afgørelsen af, om sterilisation kan tillades, skal der lægges særlig vægt på, om de forhold, der begrunder sterilisationen, kan antages at være af varig karakter. Der skal desuden lægges vægt på, om svangerskab kan forebygges hensigtsmæssigt på anden måde.
Stk. 3. Sterilisation af personer under 18 år må ikke tillades, medmindre ganske særlige forhold taler derfor.

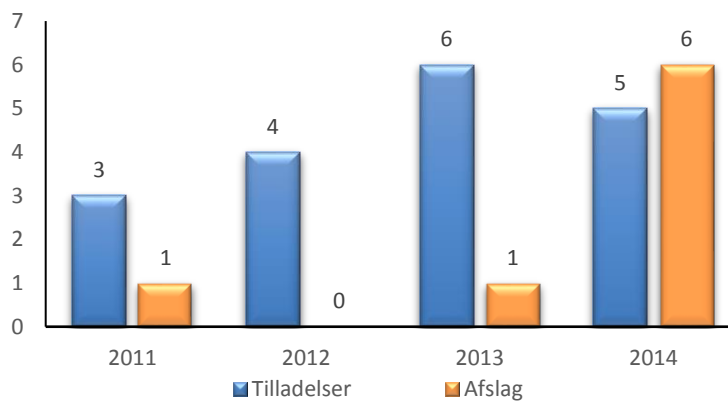
n) Tilladelser og afslag på anmodning om sterilisation til personer under 25 år

o) Tilladelser og afslag på anmodning om sterilisation af personer, der er ude af stand af stand til at forstå betydningen af indgrebet (§ 110)

p) Tilladelser og afslag på anmodning om sterilisation til personer under 18 år eller hvor det er betænkeligt, at de selv anmoder om sterilisation (§ 111)

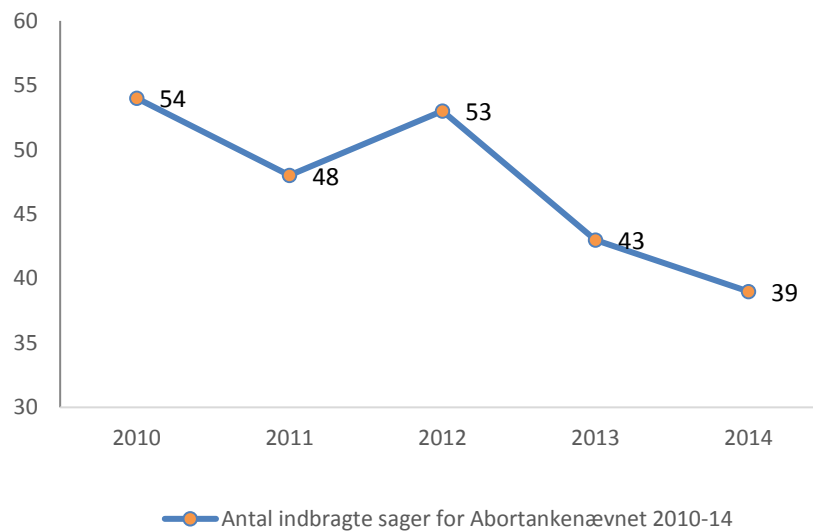
Abortankenævnets virksomhed i 2014

Ankesager

39 af samrådenes afgørelser blev i 2014 indbragt for Abortankenævnet.

Den følgende graf viser udviklingen i antal indbragte sager i perioden 2010-2014:

2a) Antal indbragte sager for Abortankenævnet i perioden 2010-2014

Ankesagerne fordeler sig således:

- 37 sager vedrørende svangerskabsafbrydelse
- 2 sager vedrørende sterilisation
- 0 sager vedrørende fosterreduktion

Ankesagerne vedrørende svangerskabsafbrydelse

34 af ankesagerne om svangerskabsafbrydelse vedrørte afslag på anmodning om tilladelse.

2 ankesager vedrørte afslag til gravide under 18 år, som anmodede om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, jf. sundhedslovens § 99, stk. 2. Abortankenævnet ændrede en af samrådenes afgørelser til en tilladelse.

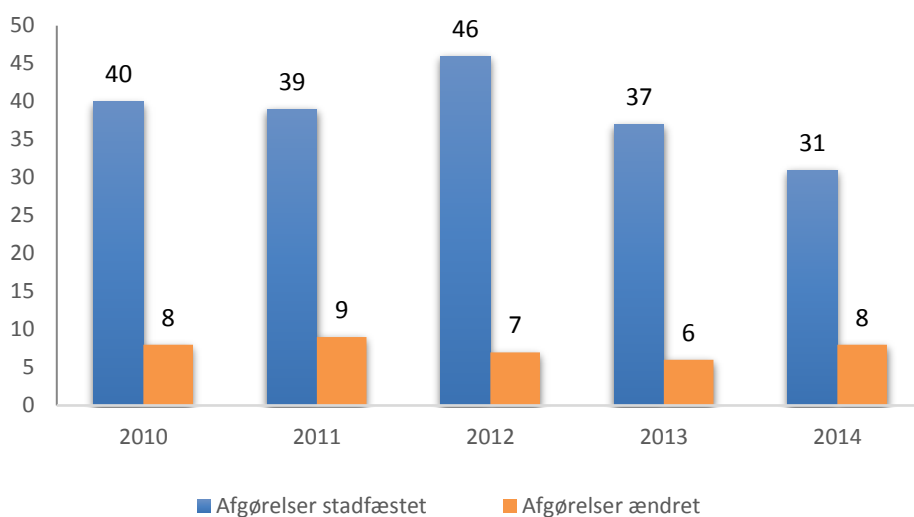
1 ankesag sag vedrørte et samråds afslag til en gravid under 18 år, hvor forældremyndighedens indehaver nægtede at samtykke, jf. sundhedslovens § 99, stk. 3. myndighedsindehaveren nægtede at samtykke til svangerskabsafbrydelse, jf. sundhedslovens § 99, stk. 3. Abortankenævnet ændrede samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser

Abortankenævnet ændrede 8 af de 39 indbragte afgørelser. Det svarer til en ændringsprocent på 20,5 %

Det følgende søjlediagram viser udviklingen i antal stadfæstede og ændrede afgørelser i perioden 2010-2013:

2b) Antal stadfæstede eller ændrede afgørelser i ankenævnet, 2010-2014

De 8 ændrede afgørelser i 2014 fordeler sig således:

- 8 afslag vedrørende svangerskabsafbrydelse blev ændret til tilladelse
- Ingen afslag vedrørende sterilisation blev ændret til tilladelse

Den følgende graf viser udviklingen i Abortankenævnets ændringer i perioden 2010-2014:

2c) Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser fra samrådene i procent, 2010-2014

